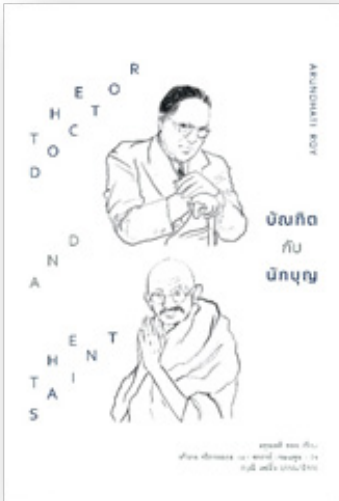

บทความปริทัศน์หนังสือ

บัณฑิตกับนักบุญ (The Doctor and The Saint)

ลักษณณัยน์ ทรงเสียงไชย¹

ระบบวรรณะปรากฏอยู่ในคัมภีร์ฮินดูโบราณที่เรียกว่า วรรณาศรมธรรม หรือ จตุรวรรณะ มีหลักการเบื้องต้นอยู่บนการแบ่งแยกผู้คนตั้งแต่แรกเกิดออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามสิทธิ หน้าที่ และความบริสุทธิ์ โดยไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การจัดลำดับขั้นตามระบบวรรณะเช่นนี้ได้รับการยอมรับปฏิบัติสืบมากว่าพันปีในสังคมอินเดีย กระทั่งช่วงเวลาที่ยุคของการปฏิวัติก่อตัวขึ้นจนได้รับเอกราชในปี 1947 แนวความคิดเรื่องความเสมอภาค เสรีภาพ และภราดรภาพ เกิดแพร่หลายในหมู่คนรุ่นใหม่ซึ่งเห็นว่าการแบ่งวรรณะส่งผลต่อโอกาสทางสังคมและเศรษฐกิจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้เกิดการตั้งคำถามว่า การจัดการกับระบบวรรณะควรเป็นอย่างไร แล้วระบบวรรณะยังเหมาะกับสังคมอินเดียในยุคร่วมสมัยหรือไม่

หนังสือเรื่อง **บัณฑิตกับนักบุญ** เป็นการนำเสนอความเห็นอันขัดแย้งเกี่ยวกับ

1 ลักษณณัยน์ ทรงเสียงไชย (Ph.D. Arts and Communication, University of Hyderabad, India, 2020. Email: Luxsnai.s@chula.ac.th) ปัจจุบันเป็นนักวิจัยประจำศูนย์เอเชียใต้ศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ระบบวรรณะในอินเดียระหว่าง บาบาสาเฮบ อัมเบดการ์ และ มหาตมาคานธี ผู้ซึ่งต่างมีบทบาทสำคัญกับการสร้างชาติและระบอบประชาธิปไตยอันแข็งแกร่งของอินเดีย แต่ชาติกำเนิดที่แตกต่างกันทำให้มุมมองในการแก้ปัญหาของสังคมภายใต้การสร้างชาติหลังประกาศเอกราชมีความแตกต่างกัน

โมหันทาส กรัมจันท์ คานธี เกิดในวรรณะแพศย์ (พ่อค้า) ได้รับการเลี้ยงดูจากบิดาผู้เป็นข้าราชการมั่นคงและมารดาผู้เคร่งศาสนา การต่อสู้ทางการเมืองแบบอหิงสาของคานธีประสบผลสำเร็จในการรวบรวมคนในชาติเพื่อปลดแอกจากเจ้าอาณานิคม เขากลายเป็นที่เคารพนับถือเปรียบดังเทพในจินตนาการของโลกสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกตะวันตก (ตามทัศนะของผู้แต่ง) คานธียึดมั่นในคัมภีร์ภควคีตาสันับสนุนให้ดำรงไว้ซึ่งระบบแห่งชนชั้น เขาเชื่อว่าการก่อสร้างชาติมาจากการจัดระเบียบสังคมที่น่าอัศจรรย์ของการผลิตระบบวรรณะ อันเป็นหนทางที่ทำให้อินเดียแข็งแกร่ง และสามารถต่อสู้กับการคุกคามของตะวันตกได้

ในขณะที่ ด็อกเตอร์ ภิรมราว รามย์ อัมเบดการ์ ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมหลังจากอินเดียได้รับเอกราช และผู้(ร่วม)ร่างรัฐธรรมนูญของอินเดีย กลับเห็นค้านและยืนหยัดต่อต้านจารีตของระบบวรรณะด้วยเห็นว่าจะทำให้อินเดียไม่ก้าวหน้าในโลกสมัยใหม่ เขาได้แสดงความเห็นว่า “ไม่มีระบบใดที่จะเสื่อมทรามยิ่งไปกว่าระบบวรรณะอีกแล้ว มันคือระบบที่ทำให้ประชาชนง่อยเปลี้ย ด้านชา พิกล พิกการจากกิจกรรมอันเป็นประโยชน์” (P.24) จากประสบการณ์ที่ตัวเขาถือกำเนิดในครอบครัววนอกระบบวรรณะ หรือดาลิต (dalit) มีฐานะต่ำสุดในพีระมิดแห่งชนชั้น ถูกประทับตราเสมือนเป็นตัวเชื้อโรค ตลอดชีวิตคนชนชั้นล่างอย่างเขาต้องต่อสู้ให้ได้มาซึ่งโอกาสในชีวิต ทรัพย์สิน หรือแม้แต่การยอมรับจากสังคม

ผู้เขียน อรุณชติ รอย เจ้าของรางวัลบุ๊คไพน์เซอร์จากผลงานเรื่อง เทพเจ้าแห่งสิ่งเล็กๆ (God of Small Things) ได้หยิบยกบทความสำคัญ ๆ ของอัมเบดการ์และคานธี เช่น ผลงานเรื่อง การล้มล้างระบบวรรณะ (Annihilation of Caste) ร่วมกับ

การสืบค้นข้อมูลเชิงเอกสารจำนวนมาก เพื่อแสดงภูมิหลัง ประสบการณ์ ล้วงลึกถึง
หลักมันทางอุดมการณ์จากทั้งสองฝั่งซึ่งส่งผลต่อความคิด ศิลธรรม และจิตวิญญาณ
แก่คนรุ่นหลังเรื่อยมา

งานเขียนชิ้นนี้เหมาะอย่างยิ่งสำหรับผู้สนใจประเด็นเกี่ยวกับระบบวรรณะทาง
สังคม กระตุ้นให้ผู้อ่านได้อภิปรายเกี่ยวกับกลไกของระบบวรรณะที่สร้างทั้งประโยชน์
และความเจ็บปวดแบบบรรทัดต่อบรรทัด เนื้อหาในหนังสือเผยให้เห็นข้อขัดแย้งของ
ผู้ทรงอิทธิพลของอินเดียด้วยวิธีการนำเสนอแบบร่วมสมัย พาผู้อ่านกระโจนเข้าสู่เวที
ของการโต้ตอบทางความคิดอันดุเดือด อย่างน้อยที่สุดงานเขียนชิ้นนี้สะท้อนให้เห็นว่า
แม้ระบบวรรณะจะยังคงดำรงอยู่ในปัจจุบัน แต่การโต้แย้งวิพากษ์วิจารณ์บนจุดยืนที่
แตกต่างกันถือเป็นกิจกรรมทางสังคมที่ทำให้เกิดการพัฒนาร่วมกันอย่างเสรีภาพ อัน
เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปกครองประเทศภายใต้ระบอบประชาธิปไตย